

Oda Spelbos opnieuw in Troje Trilogie

'IK GENIET
WEER
ENORM'

Na 22 jaar is *Troje Trilogie* van Koos Terpstra opnieuw te zien in de regie van Paul Knieriem. In een koortsachtig tempo wordt het verhaal over de Trojaanse Oorlog verteld. Oda Spelbos speelde toen Hermione en Andromache. Op 20 oktober gaat de volledige trilogie opnieuw in première, wederom in de Toneelschuur. En weer met Oda Spelbos, nu in de rol van Hecabe. Spelbos vertelt over toen en nu.

Maar dan moet je mij de rol van Petra Laseur misschien laten spelen, hoorde ik mijzelf zeggen. Afgelopen najaar vertelde Paul Knieriem dat hij bij de Toneelschuur in Haarlem de *Troje Trilogie* van Koos Terpstra wilde gaan regisseren. Ruim twintig jaar geleden speelde ik Hermione in het eerste deel van de trilogie, *Andromache*, samen met Marian Mudder en Ferdi Janssen. Twee jaar later in deel twee, *Neoptolemos*, vertolkte ik voor het eerst de rol van Andromache. Dat was samen met Philippe Ceulemans, die de titelrol had. Drie jaar later was ik weer Andromache in de trilogie met het derde deel *Troje*. Petra Laseur, Catherine ten Bruggencate, Bart Klever en Ruben Lürsen waren de andere acteurs, alles in de regie van Koos Terpstra, tevens de schrijver. Paul moest er even over nadenken, belde na een tijdje op: 'Ja, ik zou 't toch wel heel leuk vinden als je meedeed... (en, na mijn enthousiaste antwoord) 'als je maar niet de hele tijd gaat zeggen: Oh wij deden dat heel anders, wij deden dat toen...' Belofde! Bovendien ben ik zo veel gewoon vergeten. Het is wel TWINTIG JAAR geleden hè...'

Sweet memories

Op vrijdag was de eerste lezing, een kennismaking met het stuk en met elkaar. *Sweet memories*. Beelden van repeterende collega's. De euforie na het bij elkaar improviseren van 'n geluksmonoloog van Hermione in 't eerste deel. Philippe Ceulemans die tijdens de (op 'n gegeven moment best wel moeizame) repetities van *Neoptolemos* tot in de nok van de repetitieruimte in een zwart oud gordijn klom en toen het gordijn resoluut afscheurde, een meter of drie naar beneden klapte en op zijn rug terecht kwam. De stilte die er toen tien seconden lang was. Het theater in Wadway waar we massaal de slappe lach kregen. Het onvermijdelijke geworstel tijdens de repetities. De stemmen van Catherine, Bart, Petra, Ruben, Marian, Ferdi, Philippe. 'Ja,' (hoor ik Koos weer zeggen), 'ik heb 'n paar heel goeie acteurs om je heen gevraagd, dan kun je je daar een beetje aan optrekken.'

De worsteling van Andromache

Andromache is de centrale rol in de *Troje Trilogie*. Vanaf deel een gaan we terug in de tijd, we zien haar eerst als slavin van Neoptolemos vernederd worden door diens nieuwe bruid Hermione om tenslotte te eindigen bij een vurige Trojaanse vorstin, de vrouw van Hektor, die zij met alles wat ze in huis heeft probeert te beletten om deel te nemen aan de oorlog. Het leven van een vrouw wier leven getekend is door een oorlog. Voor de actrice die haar mag spelen een enorm cadeau. Een rol vol tegenstrijdigheden, van vrouw naar meisje, in verschillende stadia van haar leven. Slachtoffer en dader tegelijk. Licht en zwaar tegelijk. Ik was 25 bij de eerste voorstelling, 30 bij de trilogie. Belangrijke jaren, waarin een basis gelegd werd voor veel van mijn latere leven. 'Oefen die monoloog, waarin je zegt hoeveel je van Hektor houdt, gewoon op Ruud,' (toen mijn vriendje, nu mijn man en vader van mijn zoon), zei Koos. En hopte, daar ging ik! Het gevecht dat Andromache in haar leven moest voeren liep synchroon met mijn worsteling om de rol in mijn vingers te krijgen. Al is dat iets wat je je later bedenkt. Die drie delen besloegen een hele avond, vier uur. Toen minder gebruikelijk dan 't nu is.

Allemaal eerlijk

Ook bij herlezing genoot ik weer enorm van het stuk. Voor mij heeft dat, geloof ik, vooral te maken met de levenslust die het uitademt, ervan afspat, eigenlijk. De drift om te willen leven. Voluit, door roeien en ruiten gaan. Fouten durven maken. Eigenschappen die ik ook waardeer als ik ze zie in het spel van collega's overigens. En de kracht van de taal: sterk, gul, direct en bedrieglijk eenvoudig van stijl. Je kunt er gelijk mee aan de slag. Spelen. Spelen. Spelen. Alle personages hebben daarvoor genoeg in handen, al gebiedt de eerlijkheid mij te zeggen dat ik zelf de vrouwenrollen het mooist vind. Maar stuk voor stuk hebben ze hun gelijk waar ze voor vechten, hun driften, hun drama. 'We zijn allemaal eerlijk,' zegt Andromache op een gegeven moment. En zo is het. En ook weer niet.

Opgeschoven

Ik schrijf dit stukje op een zonnig terras naast mijn huis, binnenkort beginnen de Repetities. Janneke Remmers als Andromache, hartstikke mooie actrice, dat gaat ze vast prachtig doen. Ik ben een generatie opgeschoven naar Hecabe. Hecabe, die droomt dat ze haar zoon Hektor verliest in de oorlog. Voor mijn deur zie ik intussen mijn zoon op zijn scooter stappen en met een rotvaart verdwijnen in het verkeer. We gaan elkaar wel vinden, Hecabe en ik, daar in dat Troje. Ik verheug me erop. ☘

Troje Trilogie - Toneelschuur Producties, zaterdag 15 t/m zaterdag 22 oktober in de Toneelschuur in Haarlem, tournee t/m 15 december, www.toneelschuurproducties.nl